Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 70. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 70. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 21, 1952. VOL. LX.

ДИВНА ПОПУЛЯРНІСТЬ АЙЗЕНГАВЕРА В МІНЕСОТІ

Вашингтон. — Вісті про вислід правиборів у стейті Мінесота здивували професійних політичних спостерігачів головно тим, що вони виявляють загадкову популярність ген. Двайта Д. Айзенгавера. Тому, що кол. губернатор Мінесоти, Гаролд Стасен, аспірус на кандидата на президента Республіканської партії, з чемности для нього стейтова республіканська організація не помістила імені Айзенгавера на бальотах, даючи таким способом виборцям нагоду підтримати Стасена, як „любимця стейту". Одначе коли прийшло до обчислення голосів, виявилося, що виборці самі вписували ім'я Айзенгавера. Обчислення голосів в 3,550 місць до голосування (на всіх 3,769) дали такий вислід: Республіканці: Стасен 128,134 голосів, Айзенгавер 106,788, Тефт 23,966, Слетедал 21,339, Варен 5,173, МекАртур 1,536. Демократи: Гомфрі 98,704, Кіфовер 19,783, Труман 3,602. Насправді тільки імена Стасена й Гомфрі були видрукувані на партійних бальотах, а всі інші були дописані під час голосування. Оці цифри вказують не тільки на велике число голосуючих, але й дивують завзятістю партійних членів при дописуванні нових імен. Сен. Генрі Кабот Лодж, керівник кампанії Айзенгавера, називає цей вислід „вибухом в користь Айзенгавера". Інші звертають увагу на те, що вислід правиборів в Мінесоті це ще важливіший показник політичних настроїв громадян ніж правибори в Ню Гемшир. Кажуть теж, що Мінесота має велику кількість ліберальних громадян, які не підуть ні за Стасеном ні за Тефтом, тільки шукають когось нового.

КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА

Найновіший портрет генерала Двайта Айзенгавера, одного з республіканських кандидатів на президента країни, який після перемоги в правиборах в Ню Гемшир, здобув тепер „подивугідну перемогу" теж в правиборах в Міннесоті.

ВІДГОМІН СОВЄТСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА В УКРАЇНІ В КОНҐРЕСІ ЗДА

Вашингтон. — Безприкладні злочини народовбивства, — поповнені Москвою над українським народом, знайшли знову свій відгомін в Конґресі Злучених Держав, цим разом при обговорюванні Катинської масакри. В Конґресовому Рекорді з 11-го березня подибуємо м. ін. таку заяву репрезентанта Джана Е. Ренкіна з Мізурі: „Дозвольте звернути вашу увагу на злочини, поповнені комуністичною Росією проти пристиянського народу України, які своєю звірськістю переходять Катинську масакру, якщо це взагалі можливе. В 1933 році були слабі жнива в Україні, а комуністична банда з Москви забрала ще й те, що було, залишаючи нарід України без будь-яких можливостей жити, так, що мільйони чоловіків, жінок і дітей того одного з найліпших християнських народів померли з голоду в своїх домах. Достойний В. С. Булліт був амбасадором в Москві в 1933 році, і коли він виступив перед Комітетом Не-Американських Діянь кілька років тому, я запитував його про цей жахливий випадок. Я зацитую уривок його зізнання, щоб дати вам інформацію з першої руки про той найбільший злочин, який колинебудь був поповнений проти народу будь-якої країни..." В дальшому репрезентант Ренкін зацитував кілька своїх запитів, на які колишній американський амбасадор в Москві відповів, що українці належать до „найкращих народів в Европі" та що Москва виморила голодом три до п'ять мільйонів цього народу. Булліт тоді теж предложив Конґресові фотознімки з людоїдства в Україні, до якого Москва змусила голодом цей „найліпший нарід в Европі". У висновку репрезентант Ренкін запитує Конґрес: „Чи хтонебудь, читаючи свідоцтво цього злочинного голоду, — жертвою якого впало три до п'ять мільйонів чоловіків, жінок і дітей, буде здивований душегубством цих десять чи п'ятнадцять тисяч безпомічних польських жертв в Катинському лісі?"

ОБОРОНА НАСАМПЕРЕД

Роберт А. Ловетт, секретар оборони, приготовляється до виступу на закритій сесії сенатського комітету закордонних справ в справі американської військової допомоги країнам Атлантійського Пакту. Уряд домагається від Конґресу 7,900,000,000 долярів фондів на фінансування цеї допомоги.

ЗАХІД ПРИГОТОВЛЯЄ ВІДПОВІДЬ МОСКВІ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Париж. — Представники трьох західних великодержав: британський секретар закордонних справ Іден, французький міністер закордонних справ Шуман та американський амбасадор у Франції, — Джеймс Дунн, які зустрілись тут під час нарад міністеріяльного комітету Европейської Ради, розглядають дбайливо приготований спеціялістами проєкт західної відповіді на ноту Москви в справі об'єднання Німеччини та мирового договору з нею. Новістю в тій акції є те, що західні представники включили в свої наради приявного в Парижі західно-німецького канцлера — д-ра Аденауера та беруть під увагу його думки, пропозиції і застереження. Це значить, що Західна Німеччина практично вже стала одним із західних аліянтів ще перед підписанням мирового контракту, яким буде привернена їй національно-державна суверенність. Після устійнення поодиноких точок відповіді, — проєкт ноти буде переданий до апробати поодиноким урядам. Вже наперед підкреслюється, що аліянти, погоджуються принципово на переговори в справі об'єднання Німеччини та мирового договору з нею, вимагатимуть від Москви дальших вияснень до її пропозицій, не перебираючи хвилево жадних конкретних зобов'язань. Вони вимагатимуть головно конкретної відповіді Москви на питання, чи вона погоджується на вільні, демократичні вибори в цілій Німеччині та чи вона погоджується допустити в Східну Німеччину комісію Об'єднаних Націй, яка перевірила б можливості таких виборів. — Тимчасом, аліянти в жадному разі не припинять і не змінять своєї акції для включення Західної Німеччини в свою систему оборонної підготовки.

Особисті пляни Трумана залежні від миру в Кореї

Кій Вест, Флорида. — Предсідник Краєвого Демократичного Комітету Френк МекКінні, передбачує, що рішення Трумана про його кандидатуру на поновний вибір на президента від Демократичної партії залежатиме від висліду переговорів в справі перемир'я в Кореї. Тому, що Труман заявляє себе миролюбцем, то він бажав би залишити своєму наслідникові мирний стан в Америці. Коли ж би не прийшло до успішного кінця переговорів, тоді президент проголосить свої власні наміри десь між теперішнім часом і половиною місяця травня. Заява Мек Кінні приходить саме після виявлення переконання секретаря стейту Діна Ачесона, що він надіється швидкого заключення перемир'я в Кореї. Це сказав Ачесон під час складання свідчення в сенатській комісії закордонних справ. МекКінні перебув в оточенні президента три дні і після того сказав кореспондентам, що в „Малому Білому Домі" панує настрій, який вказує на довір'я в корисний вислід переговорів в Кореї.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У.Н.С.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ГОСПОДАРСЬКІ ТА ГРОМАДСЬКІ СПРАВИ ПРЕДМЕТОМ ДИСКУСІЇ

Ню Йорк. — В другому дні нарад річних зборів Головного Уряду Українського Народного Союзу, у вівторок 18-го березня, закінчено звіти та приступлено до обговорення заторкнених в них організаційних, господарських, культурних та загально-громадських справ У. Н. Союзу та цілої американсько-української спільноти. Дискусія відбувалася над звітами голови УНС, Дмитра Галичина, та його двох заступників: Йосипа Лисогіра і Геновефи Жеребняк, як теж секретаря Григорія Германа.

Запити, які ставили Головні Радні й Контрольори голові У.Н.С. п. Д. Галичинові та його відповіді, відносилися в першу чергу до організаційного життя УНСоюзу, як: творення нових відділів, непорозумінь у відділах, суспендувань членів, морґеджів, нової іміграції та творених нею організацій, які стають відділами Союзу, редакційного, адміністраційного й друкарського персоналу, праць у друкарні й т. п. Ширшу дискусію викликав новий тижневик, себто недільне число „Свободи", до появи якого Головні Радні поставились дуже прихильно, постановляючи поширити пропаґанду по відділах за його пренумератою. Голова У.Н.С., у відповіді на питання, як ставиться нова іміґрація до УНСоюзу, заявив, що треба тільки радіти з її прихильного відношення до організації, при чому підкреслив, що УНСоюз має вже понад тисячу членів з тих нових іміґрантів, що вийшли з підсовєтської України. Також згадав, що відділи УНСоюзу, створені новою іміґрацією, розвиваються назагал дуже добре й постійно зростають у членстві.

Довша дискусія, яка зв'язалась над звітом заступника голови п. Й. Лисогіра та його пропозиціями, відносилися до фінансової господарки УНСоюзу, зокрема до справи інвестицій в морґеджах і бондах.

Звітодавець твердив, що крім інвестицій в різнородних бондах, Союз повинен звернути більшу увагу на інвестиції в морґеджах, а для досягнення більших успіхів в інвестиціях оплатилося б заангажувати окремого фінансового дорадника.

Запити, які ставлено п-ні Г. Зепко-Жеребняк, спричинили живу дискусію на тему тут родженої молоді українського походження та труднощів в приєднуванні її до УНСоюзу. Стверджено, що цеї молоді не можна приєднувати самими тільки патріотичними кличами, а треба звертати увагу одночасно на бизнесові привилеї членства в Союзі. Іншими словами треба вміти представити цій молоді ідейні та матеріяльні вартості УНСоюзу.

В запитах до секретаря п. Германа порушувано головно недомагання організаційної праці по відділах Союзу. Головний секретар говорив про свої враження з відвідин відділів і твердив, що коли є недомагання, то вина за це не спадає тільки на самих членів, але на брак активности самих відділів, які не дбають про членів, зокрема тоді, коли вони в біді, коли їх стріне якесь нещастя. Якраз дбати про своїх членів у таких випадках, є одним з головних завдань братських організацій. Отже треба з боку зарядів відділів більше серця до члена, що потребує порятунку. Треба також відділам більше дбати про доріст, про дозвілля для дітей, які є в Союзі, тоді вони, як доростуть, не будуть його покидати, а залишаться членами до кінця життя. Високу суспензу, яка дається завважувати між новими іміґрантами, вияснював п. Герман частою зміною місця побуту, хвилевою втратою праці та недопильнуванням таких членів відділовими секретарями.

В четвер продовжувалися дебати над звітами головного касира п. Р. Слободяна, Контрольної Комісії Ради і Редакції „Свободи". Після обговорення звітів будуть винесені відповідні ухвали. Наради мали б закінчитися в п'ятницю.

АМЕРИКА ПОДВОЮЄ КІЛЬКІСТЬ ДОРАДНИКІВ ПРИ ЧАН КАЙ-ШІ

Вашингтон. — Уряд Злучених Держав плянує подвоїти дорадчу групу своїх військових фахівців для вишколу 590,000 китайської націоналістичної армії, яка вправляється для оборони Формози. Ця дорадча група охоплює досі 360 офіцерів і вояків, що стоять під командуванням генерал-майора Вилісма Чейс. Він щойно повернувся з Формози, куди він поїхав був з кінцем квітня м. р. на чолі дорадчої групи. Військові знавці висловлюють погляд, що китайська націоналістична армія, при допомозі американської Сьомої фльоти, буде в спроможності відбити напад комуністів, до якого вони приготовляються. Про це раз-ураз говорять самі комуністи, голосячи потребу вирвати Формозу з рук націоналістів. Комуністам не легко це зробити, бо між побережжям Китаю й Формозою находиться морська протока, широка на сто миль, якої саме боронить американська фльота. Американські офіцери твердять, що націоналістична китайська армія, складена в більшій частині з двадцятилітніх юнаків, і то з таких, що мають досвід у боях, стане справжньою силою, якщо вона дістане потрібний військовий виряд і належний вишкіл під керівництвом американських офіцерів. Ця армія вже тепер знає американські засади воєнної тактити, бо дістала в перекладі на китайську мову американські військові підручники і інструкції.

Проґрес на переговорах в Кореї

Токіо. — Після кількох тижнів „мертвої точки" на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї, вчора вже зроблено деякий проґрес, що може призвести до устійнення одної з головних неполагоджених ще справ, а саме узгіднення т. зв. „входових портів", через які комуністи і аліянти зможуть перевозити до Кореї зброю і військо під невтральною контролею. — Проґрес в цій справі зроблено після того, як аліянти відступили від свого домагання, що до тих „портів вступу" належали теж столиці Північної і Південної Кореї, міста Пйонґянґ і Сеул, — проти чого виступали комуністи. Вслід за тим, комуністичні представники погодилися на запропоновані аліянтами три інші „входові порти" по обох боках демаркаційної лінії — міста Сінуїджу і Манподжін на кордоні з Манджурією та Чонґджін над берегом Японського моря в Північній Кореї, як теж на Пусан, Кунсан і Канґтунґ в Південній Кореї. В тих містах мала б перебувати невтральна комісія та перевірювати всі посилки військ і зброї до Кореї. Наради в цих справах продовжуються.

Поліція арештувала зграю розпусників

Ню Йорк. — Після ціломісячної підготови, підслухування телефонічних розмов і вислідження кривок поодиноких осіб та їх незаконного діяння, поліція з трьох дільниць міста виконала наскок на гніздо розпусти в Шерман Сквер готелі при Бродвей і 71 вулиці, саме в часі, коли там мали висвітлювати порнографічний фільм у приявності 20 мужчин і однієї жінки, яка скинувши одяг, мала виповнити другу точку програми. Під час наскоку, поліція арештувала дев'ять мужчин і дві жінки, як поширювачів розпусти, а крім того придержала на переслухання тих 20 мужчин, що мали оглядати фільм, заплативши по 5 доларів за вступ. Голова цієї організації, Ірвінґ Бік і його спільники будуть відповідати теж за розповсюджування порнографічної літератури, яку поліція сконфіскувала, оцінюючи її вартість на $100,000. Це були різні неморальні книжки, образки, карти до гри, і інший матеріял, який розпродувано навіть шкільній молоді і воякам по $10 за один комплет. Цей матеріял був приміщений в гаражах і кількох кімнатах арештованих осіб.

Ручний годинник з електричною батерією

Шікаґо. — Вже оголошено загально про винайдення ручного годинника, який порушатиме маленька батерійка, груба як олівець, а довга на пів цаля. Цей електричний годинник не більший від теперішніх годинників, що накручуються. Батерія коштуватиме біля двадцятьох центів і вистачить на один рік. Сам годинник буде дорожчий, головно в перших роках продукції. Спочатку продукуватимуть тільки чоловічі годинники, бо для жіночих батерія „завелика". Покищо вироблено тільки один годинник як модель, до продажу поступлять ці нові годинники протягом року.

Миші в ракеті на висоті сорока миль

Вашингтон. — Десять мишей здобули новий світовий рекорд вгору. Вони, в ракеті Аеробее, осягнули висоту сорока миль і залишилися живими. Ракета підносилася з швидкістю двох тисяч миль на годину. Таким робом миші здобули перевагу над людиною, яка в змаганні дістатися „поза сферу" досі досягнула висоти тільки тринадцять миль.

Предложення обмежити ролю Европейської Ради

Париж. — Комітет Міністрів закордонних справ вислухав предложення британського секретаря закордонних справ, Антоні Ідена про точніше окреслення ролі Европейської Ради. За гадкою Ідена, Европейська Рада має бути об'єднувальним чинником для різних суто - европейських справ, як план Шумана про вугільну й сталеву господарку тощо. Іден застерігся проти реформи статуту Ради в бік піднесення її значення як чинника, що упорядковував би політичні справи европейської спільноти. Таке значення Ради, могло б загрожувати майбутнім відносинам Об'єднаного Королівства з Радою. Французький міністер закордонних справ, Роберт Шуман, й інші учасники нарад вимагали більше часу на розгляд британського предложення. Це предложення бентежить тих членів Ради, що бажали б бачити в Раді чинник міжнародного значення. Іден підкреслив своє бажання, щоб Европейська Рада тісніше співпрацювала з міжнародніми европейськими організаціями й з північно-атлантійською спільнотою. Він зазначив, що було б помилкою, якщо б Рада чи яка інша організація суперничала з Організацією Північно-Атлантійського Пакту.

Совєти домагаються засуду Америки за „біологічну війну"

Ню Йорк. — Совєтський представник в Об'єднаних Націях виступив знову в комісії роззброєння з домаганням формального засуду Злучених Держав за „широке" вживання біологічної зброї у війні в Кореї та Китаю. Не зважаючи на американську пропозицію, щоб ці совєтські обвинувачення передати для прослідження комісії Міжнародного Червоного Хреста, совєтський представник домагався, щоб комісія роззброєння поставила цю справу на порядок своїх нарад та „засудила" Америку за закидуване їй Москвою поширювання пошесних недуг в Кореї і Китаю. Червона пропаґанда вже від деякого часу намагається виправдувати пошесті чуми, тифу та інших недуг, які поширюються в обставинах страшної нужди в опанованих комуністами Китаю і Північній Кореї, закидуючи поширювання цих пошестей американцям при допомозі скидуваних з літаків заражених паразитів. Американський представник, відповідаючи на ці „безглузді брехні" комуністів, запитав совєтського представника, чи Москва, яка висилає до боротьби проти Об'єднаних Націй в Кореї своїх вояків і свою зброю, подбала теж про висилку лікарів та медикаментів для введеного нею в страшну нужду місцевого населення.

25 англійців поїде на господарську конференцію до Москви

Лондон. — Окремий британський т. зв. Підготовчий Комітет повідомив, що 25 британських економістів та індустріялістів вибираються до Москви, щоб взяти участь в Міжнародній Господарській Конференції, яку Кремль організує з виразно проти-західною метою. Офіціяльні представники британської індустрії та професійних спілок виразно виступили проти тої конференції, подібно, як проти неї виступили Злучені Держави та інші вільні країни. Хоча досі ще не названо по імені британців, які вибираються на ту конференцію, проте деякі вже самі зголосилися. Між ними є теж лейбуристські члени парляменту та лорд Бой Орр.

ІНША ГРУПА ПРОПОНУЄ 20 Ц. ПІДВИШКИ СТАЛЕВАРАМ

Вашингтон. — Група членів Ради Стабілізації Платні, що представляє загальну публіку, вийшла з пропозицією признати пересічно по 20 ц. на годину підвишки робітникам у сталеварнях в надії, що це припинить страйк, вибух якого призначений на неділю. Цю пропозицію предявлено членам Ради, які там заступають інтереси підприємців і робітництва, одначе нема певности, чи Рада це сприйме. Це, на загал, нижча пропозиція, ніж юнія сталеварів вимагає, коли взяти до уваги ще й інші домагання. Щоб ця пропозиція вийшла від імені Ради, треба, щоб хоч ще одна група на неї погодилася. Рада має вийти з якимсь пред'явленням на зібранні комісії сталеварної юнії, що почала наради в четвер. Комісія має вирішити чи вийти на страйк у неділю, чи стриматися ще два тижні, як цього вимагає Рада Стабілізації Платні. Представники промислу не хочуть проголошувати своїх умов для робітництва, кажучи, що, на випадок підвишки платень, мусить бути теж підвищена ціна сталі. Проти підвишки ціни стоїть уряд, тобто Рада Стабілізації Платні, як орган федерального уряду.

Посольство ЗДА в Греції спростовує неправильну вістку

Атени. — Посольство ЗДА в Атенах було змушене забрати голос в суперечках, що повстали в грецькім парляменті. Провідник грецької опозиційної партії, полевий маршал Александер Папаґос, виступаючи проти вищих старшин літунства, закинув військовому губернаторові Е. Вісілясові, що він, без порозуміння з урядом, вислав довірочного листа послові ЗДА в Атенах. Е. Васіляс бере участь в слідстві над таємною організацією старшин грецької армії. Провідник опозиції твердить, що автор листа сповістив посла ЗДА, що, доки ген. Папаґос очолює армію, не можуть бути розпочаті рішучі поступнення проти змовників-старшин.

Посольство ЗДА, реагуючи на це заявило, що воно ніколи не отримувало жадного листа від генерала Васіляса. Щобільше, ані посол, ані ніхто з складу посольства ЗДА в Атенах, якщо б й мали якібудь таємні відомості, то не виявили б їх нікому, лише управненим до того чинникам.

Бразилія готовиться на большевицькі заворушення

Ріо де Жанейро. — Уряд повідомив командування армії, щоб військо було готове на можливі заворушення комуністів після того, як вони потерпіли невдачу при наскоку на склад амуніції в Наталі. Одначе досі не проголошено ще жадного стану необхідности з цього приводу. Натуга повстала з цього, що комуністи почали святкувати тридцятиріччя свого існування, а поліція почала робити наскоки на їхні осередки пропаґанди. Друга причина натуги це димісія ген. Евклідеса Занобіо, який досі був командувачем Першої Військової Округи, в якій положене місто Ріо де Жанейро. Він зрікся свого посту на знак протесту проти просякування армії комуністами. Комуністи розкинули летючки з закликом: „Ані одного вояка до Кореї!" Летючки вказують на потребу підтримання Совєтського Союзу бразилійцями у його змаганнях скликати п'ятидержавну мирову конференцію. Під час найновішого наскоку на осередок пропаґанди поліція арештувала 25 осіб і сконфіскувала багато літератури та устаткування. Не зважаючи на поготівля поліції, на вулицях міста появилися летючки, навіть і перед будинком, у якому міститься американська військова місія. Газети закидають урядові недбальство в здавлюванні комуністичних затій, кажучи, що навіть при боці президента комуністи найшли собі пристановище.

ЕСПАНІЯ ХОЧЕ АМЕРИКАНСЬКИХ ҐАРАНТІЙ

Мадрид. — З поінформованих еспанських політичних кол повідомляють, що еспанський уряд по всіх правдоподібностях домагатиметься американських ґарантій на випадок збройного нападу на неї, ставляючи ці ґарантії за одну з головних передумов успішного завершення американсько-еспанських переговорів в справі господарської і військової співпраці. Ще не відомо, чи Еспанія домагатиметься формальних американських ґарантій, подібних до тих, якими зв'язані країни Атлантійського Пакту. Ця справа буде вирішена щойно після приїзду до Мадриду нового американського амбасадора Линколна МекВіґа. Самі формальні переговори мають початися вже наступного тижня. Ціллю тих переговорів є американсько-еспанський договір, що давав би право збройним силам Злучених Держав, зокрема фльоті і авіяції, користуватися еспанськими військовими базами, в заміну за американську господарську і військову допомогу для Еспанії. Відступлення Америці військових баз буде рівнозначне з відступленням Еспанії від теперішньої політики невтральности і це спонукає уряд Еспанії домагатися американських ґарантій на випадок нападу на неї з боку Совєтського Союзу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОДНОБІЧНІ ПЕРЕГОНИ

Теперішнє положення в світі часто оцінюється та порівнюється з перегонами, маючи при цьому на думці перегони в зброєнні. Як мається ця справа на ділі? В західніх пресових та інших коментарях часто дається перевагу Заходові, головно щодо потенціялу. Це факт, що не викликає сумніву. Натомість деякі сумніви викликає спосіб та охота до тих перегонів. Інтересні думки на цю тему помістив „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 14-го березня.

На підставі повідомлень з Вашингтону, Лондону, Парижа і Бонн, автор коментаря вважає, що в цих перегонах видається, наче б тільки одна сторона фактично бігла і цим змагуном є Совєти.

Перегони почалися 20 місяців тому, рівночасно з комуністичною агресією в Кореї. Вже тоді, на старті, Совєти мали досить війська, танків і зброї, щоб залити Азію і Европу. В тому ж часі західні аліянти не мали навіть досить військової сили, щоб припинити інвазію на Корею, не кажучи вже про їхні можливості оборони Европи, якщо була б зайшла така потреба.

В дальшому розвитку перегонів — Британія почала відпочивати вже по кількох кроках, зменшуючи свій біг настільки, що замість перебігти обрану віддаль в трьох роках, розложила собі її на чотири роки. Франція стала до перегонів серйозно кульгаючи та почала зупинятись вже на першому закруті. Західна Німеччина, на участі якої в перегонах сильно розраховувано, до тих перегонів ще взагалі не стала. Злучені Держави зі своїми долярами далеко випередили своїх союзників, але й вони готові програти ці перегони, постійно оглядаючись на тих, що залишились позаду.

Як виглядають факти? В Лондоні прем'єр Черчил нарікає, що англійська авіяція не має до вжитку готових літаків і не має їх досить та відповідних. Британські фабрики зброї не цілком з успіхом намагаються озброїти 4 британські дивізії в Европі, 3 в Азії і 3 на Близькому Сході. До визначеної мети — озброєння 22 дивізій — шлях ще досить далекий. В Парижі офіціяльні статистичні дані виявляють, що в 1951 році Франція витратила на зброєння тільки 450 мільйонів долярів; отже приблизно один процент із своїх загальних бюджетових прибутків. У Вашингтоні, хоча на зброєння призначено і вже видається астрономічні суми, проте зброєнева продукція, як це виходить з дебат в Конґресі та з публічних коментарів, теж не цілком задовільна. Німеччина, яка мала б творити головне ядро европейської армії, все ще дебатує і торгується.

Тимчасом, Совєти продукують, нікого не питаючись і на ніщо ані на нікого не оглядаючись.

Американські і західно-европейські думки щодо озброєння та їх темпа і можливостей в багатьох випадках розходяться. Европа вважає, що вона не може зробити більше, як робить. Навпаки, Англія і Франція постійно оглядаються за новою американською допомогою. Америка зі свого боку дає недвозначно до зрозуміння, що вона не відмовить і дальшої допомоги тим, які готові самі собі допомогти. Це стало тепер моттом американської політики.

Які вигляди на майбутнє? Абстрагуючи від такого не дуже веселого фактичного сучасного стану, західні демократії, зокрема Злучені Держави, не мають суперника в таких перегонах, якщо б вони направду зачали бігти, або коли б їх до того змусили обставини. Це в кожній ділянці, а в зброєневій зокрема. Тоді, як Совєтський Союз вже сьогодні майже до максімум напружив свою зброєневу індустрію, роблячи це на кошт населення, Злучені Держави ще далеко не розгорнули всіх своїх можливостей навіть в рямках нормального часу.

Подібні порівняння можна б навести й з інших ділянок східно-західних перегонів, при чому чи не найбільш разюче буде порівняння з ділянки т. зв. психологічної стратегії. Дрю Пірсон в своїй синдикованій статті недавно цілом правильно твердив, що тоді, коли Москва намагалася всіми щілинами просякнути західні демократії взагалі, а Злучені Держави зокрема, більшість американців не тільки не робили ніяких протизаходів, але навпаки, спокійно тому приглядалися, мовляв — побачимо, що з того вийде. І вийшло. Совєтські шпигуни вкрали таємницю атомової бомби, просякнули американські інституції, аж до найвищих урядів, і щойно тоді наступила з американського боку деяка протиакція, сьогодні ще далеко незадовільна для вимог оборони країни. І знову парадокс. Тоді, коли Москва намагається не тільки використати всі обставини, але й відповідно до своїх потреб творити їх, західні демократії з Америкою на чолі далеко не використовують навіть наявних можливостей, що їх створюють, наприклад, визвольні рухи поневолених народів, зокрема українського. Доказом того може послужити хочби факт, що ще досі не зроблено жодного вжитку з ухвалених Конґресом минулого року 100 мільйонів долярів на допомогу тим визвольним рухам, хоча це цілком певно було б величезним кроком вперед та давало б велику перевагу в тих перегонах за життя.

За право громадянства для індіян

У половині грудня м. р. губернатор стейту Монтана скликав до столиці цього стейту, міста Гелена, представників 17 стейтів на зібрання Міжстейтової Індіянської Ради. Звіти з цього зібрання, поміщені в пресі північно-західніх стейтів, вказують, що учасники нарад зрозуміли, що питання американських індіян треба поставити на модерній площині, якщо Злучені Держави поважно ставляться до питанян зрівняння рас і признання всім своїм мешканцям рівних політично-громадянських прав. Білі люди з стейтів, у яких американські індіяни живуть більшим числом, починають рахуватися з цим, що побіч них діють люди іншої породи, що досі були позбавлені громадянських прав і що раз ці права треба їм признати.

Саме на згаданім зібранні в Гелені учасники винесли ухвалу звернутися до Конґресу за знесення теперішнього виріжнювання індіян від білого населення і приспішення зміни федеральної політики щодо індіян. На нарадах був приявний представник Товариства для Індіянських Справ Стейту Ню Мексік, Алва Сімсон, що водночас займає пост стейтового директора публічної добродійности. Покликуючися на порозуміння з губернатором стейту, він пред'явив потребу зміни політики супроти індіян в трьох напрямах, а саме:

1. Перенести дбання про здоров'я й медичну опіку над індіянами з Федеральної Індіянської Служби до Федеральної Обслуги Здоров'я і передання їх опіці приватних шпиталів та лікарів. Це важливе тому, що це буде перший крок до рівного трактування індіян і білих людей на випадок недуги.

2. Усе виховання індіян перенести зі згаданої Федеральної Індійської Служби до публічних шкіл у цих стейтах, де вони досі були відокремлені.

3. Знести загалом закони, на підставі яких практикується тепер вирізнювання білих людей від червоноскірих.

Поставивши такі вимоги, Сімсон одверто скритикував дивне становище Злучених Держав в справі мешканців іншої краски шкіри в Америці в такому часі, коли ЗДА проповідують по цілому світі волю й рівність.

Приявні на нарадах вирішили підняти енергійне діяння за признання повного права громадянста індіянам. Вони скликають наступне засідання Міжстейтової Індійської Ради до Вашинґтону і на це зібрання мають запросити губернаторів сімнадцяти стейтів, заселених у великій частині індіянами; очевидно, що й провідників індіянських племен з таких стейтів і сенаторів та конґресменів з кожного стейту. Це зібрання треба вважати на часі, тим більше, що в територіях, де живуть індіяни, виявилися протисуспільні дії, яким стейтова поліція не може подолати, а якими повинні зайнятися суспільні загальностейтову організації, складені з представників населення обидвох, тобто білої й червоної рас.

Політика й мандрівництво

Показником загостреного політичного положення в Азії, досі бували й численні наукові експедиції, — організовані переважно англійцями й росіянами. Особливу увагу присвячували ці експедиції великим пустелям середньої Азії, її горам та дуже важливій стратегічним положенням країні, — таємничому, донедавна, Тібетові. Відомі теж часті досліди гори Арарат, офіційною метою яких було відшукання залишків Ноєвого ковчегу, що його ніби бачили заблукані мандрівники та про існування якого існує переконання серед дооколишнього населення. Шукання Ноєвого ковчегу зручно поєднувалося з обслідуванням дуже важливих, з військового погляду, гір, робленням мап, плянів тощо.

Останні події виявили пересунення змагань світових потуг далі на схід, — над кордони Індокитаю, Бурми й Індії. Центральну позицію займає тут могутній хребет Гімалаїв, з його незбаданими природніми багатствами.

Совєти, перед останнім рішальним боєм, не занедбують найменшого відтинку майбутнього фронту. Підсунення, — через своїх азійських сателітів, — до Індокитаю й Індії та опанування Тібету, кладе міцну базу червоній Москві до нового скоку на ці багаті країни. замешкалі вбогим і темним населенням, яке охоче слухає казок про північну країну. У тій північній країні панує добробут, справедливість, рівноправність. Звідти прислали до Індії гори запашної пшениці, звідти прилетіли до Китаю небачені ніде у світі літаки, там у казковому місті живе й керує наймудріший й наймогутніший вождь, добрий батько усього людства...

На шляху до індійських рівнин зносяться надхмарні Гімалаї, — тож зрозуміло, що поза багатьма таємними, туди має незадовго вирушити численна, — біля двохсот осіб совєтська експедиція. Офіційна мета експедиції — здобути найвищий шпиль на землі — Еверест, на обширі Непалю, між Індією та Тібетом, що зноситься над рівнем моря на 29,002 футів.

Досі лише англійці намагалися — вісім разів, — відкрити цю гору, проте без успіху і лише з літаків можна було досі подивляти суворий краєвид вічних снігів Гімалаїв.

Свою назву Еверест має від прізвища одного з предсідників геодезійного комітету Індії, Джорджа Евереста, що помер у 1866 році. Але ця назва, хоч і є на всіх мапах і знана по всьому світі, не є дійсна назва гори, яку, від непам'ятних часів місцеве населення називає „матір богів" — Чомолунгма. Особливо зрозуміла ця назва, коли дивитись на Еверест з півдня, — куди він спадає дуже круто. Не менш грізний його вигляд також з півночі, — з грізних, вічно покритих снігом гір й куди простягнулися кілька могутніх льодовиків, об'єднаних назвою Ронгбукський льодовик. Шляхом цих льодовиків, уперше в 1922 році, пробувано досягнути шпилів гори. Ескпедиція отаборилася біля підніжжя льодовика й звідси почала вже самий підйом. Керував експедицією досвідчений мандрівник по Гімалаях, генерал Брюс. Проте заметілі, змусили перервати підйом вже недалеко вершин. Під сніговими лявинами залишила ця експедиція 7 трупів. Два роки пізніше, один з учасників першого підйому, Нортон очолив другу експедицію. Він підсунув свій табір дуже високо й тоді два його товариші, забезпечені кисневими апаратами, вирушили далі, здавалося при найсприятливіших обставинах. Їх ще бачили недалеко вершка, але назад вони не повернулися. Невідомо, чи вдалося їм досягнути своєї мети, чи вони загинули раніш, так і не поглянувши в обличчя „матері богів". Інші зусилля ступити на шпиль Евересту були не менш драматичні, — з них останнє, — теж англійське, — Шіптона.

Тепер уперше конкурують офіційно з англійцями й росіяни, а чисельність складу їхньої майбутньої експедиції виразно переконує про побічну мету цього підприємства.

Проте російську експедицію випередили відважні швайцарські альпіністи, що цими днями вирушили з Женеви в далеку мандрівку, яка має закінчитися на Евересті. Швайцарська експедиція вирушає по довгій підготовці, вивчивши досвіди попередніх спроб. Експедиція ця, що покищо складається лише з п'ятьох осіб, але, очевидно, пізніше належно побільшиться, забезпечена усім найновішим вирядом, зокрема кисненями й ін. апаратами, що полегшать їм високогірські мандри.

За змаганням відважних мандрівників будуть стежити усі країни землі, — не тільки учені й спортсмени, але й політики.

Микола Галій

Буревій на Карпатській Україні 1939 р.

(У роковини героїчних змагань за волю)

„По тисячолітній неволі наша земля стає вільною, незалежною, та проголошує перед цілим світом, що вона була, є і хоче бути українська. Ми знаємо, що перед нами стоять важкі дні бою. Можливо, що ми удержимося лише кілька днів. Але коли б нашій молодій державі не суджено було жити тепер довго, то наш Край залишиться раз назавжди УКРАЇНСЬКИМ, бо нема такої сили, яка могла б знищити душу і сильну волю нашого українського народу."

(З промови д-р Михайла Бращайка під час проголошення самостійности Карпатської України).

ВАРЮЛАПОШ

Двадцять кілометрів на південь від українсько-мадярських кордонів недалеко Ніредьгази є хутір Варюлапош. Є то великий державний маєток, де орендар веде свинячу фарму. Навколо пусте поле, без сіл і людських осель. Лиш дві великі шопи для свиней видніють здалека. Хутір докладно ізольований від світа і людей. Те місце призначила мадярська влада на катівню українських громадян Карпатської України. Зробили це навмисне, щоб цивілізований світ не довідався про інквізицію, що її виконували мадярські фашисти над безборонними громадянами української землі. Скільки українців перейшло через те жахливе пекло, не можна точно встановити: згідно з нашими даними було їх там кілька тисяч. Муки, що їх пережили інтерновані, не можна докладно списати.

Про пиреживання інтернованих і способи катування людей в тому таборі оповідає д-р Яків Зозуля, адвокат в Хусті, таке:

Мене арештували в Хусті 1-го квітня 1939 р. Посадили в тюрму, де я вже застав арештованих українців. Поводження служби і жандармерії супроти нас було ганебне. Командант жандармерії бив арештованих по лиці, вояки копали ногами в живіт, плювали на людей, тощо. Пізніше ми довідалися, що всі тюрми в Хусті переповнені українцями, що арештованих при допитах б'ють і катують, що по ночах виводять з тюрем людей, які вже не повертаються назад. Командантом Хусту був підполковник Ботке, що видавав також диспозиції про уміщення і переселення українських політичних в'язнів.

Катування людей в хустських в'язницях переводили детективи: Марко, Вайнраух і ще один незнайомий мені тип.

Дня 17. квітня нас перевезли тягаровими автами до концентраційного табору в Кривій. Подорож була страшна. Не можна було ані сидіти, ані стояти, убійча задуха, люди умлівали з браку свіжого повітря. Після прибуття до Кривого і після купелі і дезинекції, нас умістили в холодній залі на голій підлозі. З нами сиділи також три жінки — пані Ключко, проф. гімназії Р. Бірчакова і учителька Рішкова.

На другий день нас відвезли до Варюлапош. Подорож тривала три добі і належала до найгірших, які я колинебудь в житті перебув. По трьох днях муки ми заїхали на нове місце призначення. Було воно ще страшніше, як попередні, звичайна шопа, в якій жили і виводилися свині. Там ми застали 300 наших нових товаришів недолі. Всі були збідовані, побиті, обідрані, каліки, образ злиднів і розпуки. Військова сторожа стояла не лише на дворі, але і в середині. Переслухання арештованих зачиналося рано о 8 год. і переводили їх в тій самій шопі на першому поверсі так, що ми на долині чули все, що робилося на горі. Був це діявольський помисл мадярів умістити катівню так, щоб інші ув'язнені все чули. Крики, зойки і стогін катованих ми не лише чули, але переживали кожний удар і кожне потрясення стелі, коли людину кидали на підлогу. Таким чином, вже першого дня наша мешкальна шопа перемінилася на польовий шпиталь з тою різницею, що замість самаританського персоналу літали по шопі мадярські детективи і витягали з поміж нас жертви своїх інстинктів, водили на перший поверх і там продовжали своє підле ремесло. В одному куті лежали побиті, кров'ю облиті люди і навіть рушитися не могли, тільки тихий плач, стогін і квиління переривали баракову тишину. В іншому знов куті „непереслухані" і з болем вдивлялися в своїх товаришів, яким навіть не могли змити крови з витікаючих ран. До тих нещасників був заборонений доступ, навіть води їм не можна було подати. Люди просили, плакали, зойкали: „Води — води". Все було даремне, сторожа відповідала одно: „Нем сабат — не можна". Раз відвідав наш табор мадярський вищий старшина. Користаючись нагодою, поет Ґренджа-Донський попросив дозволу сказати від полонених кілька слів. Діставши позволення, промовив по мадярськи приблизно так: „Пане ґенерале, тут зібрані українські громадяни різних професій. З нами переводять вислухи. Ми скажемо всю правду, бо не маємо причини, щоб її не сказати. Просимо одначе вас, як представника мадярського народу і відкликаємося до вашої шляхотности, щоб ви заборонили нас при вислухах бити й мучити. Тут на землі лежать на пів мертві люди. Прошу пересвідчитись, що говорю правду" — і вказав на змасакрованих своїх сусідів, які непорушно лежали в куті і стогнали. Офіцер підійшов до побитих осіб, буркнув під носом: „Бити заборонено!" — і вийшов із бараку.

За пів готини прийшов до нас один із детективів і крикнув: „Журналіста"! Взяв Ґренджу-Донського на перший поверх, а через двадцять хвилин привели його скатованого, з розбитим лицем, назад і кинули між тих, за яких він перед годиною заступався. Одного дня я побачив в таборі молодого хлопця з перевязаним оком. Закликав нашого лікаря, також інтернованого д-ра Ключка, який сконстатував, що хлопець має розбите око, а зірниця була повна гною. Тому, що хлопцеві грозила втрата очей, ми післали його до таборового лікаря мадяра. Але лікар замість післати хлопця до лічниці, дав йому аспірину і сказав, що не має права лікувати ранених. Одного дня жандарми привели до нас звідкись одного інтернованого чоловіка. З вигляду можна було судити, що перейшов вже всі мадярські катівні, бо й руки мав у ґіпсі. Це однак нічого не перешкаджало жандармам і вони, закували поломані руки до тяжких кайданів, дарма, що той чоловік не лише тікати, але навіть рухатися не міг.

КАРПАТСЬКИЙ ГРІБ

(Виписки з листа Н. Н. до приятеля).

Пишу Тобі цього листа, як вірному другові, щоб Ти знав і мав точні відомості про те, що сталося у нас. Наш „Карпатський Гріб" це правдива тепер назва нашої дорогої Карпатської України, тихий та сумний. Багато наших братів полягло в обороні нашої батьківщини. Ще й сьогодні находять по лісах трупи з виколотими очима, з відрізаними руками, вухами, язиком, носом, розпореним черевом і відтятими головами. Гробів і цвинтарів у нас повно, ніхто не знає, де хто вбитий і похований. У Квасах при дорозі бачив я 17 хрестів, один коло одного. Всюди смуток і тривога, серце розривається. Тишина, як у могилі. А таки ми українці.

Їх б'ють і стріляють, а вони співають.

Свідчення Галі Волощуківни.

На мості між Бедевлею а Тересвою мадярська стійка арештувала 25 українців і мене між ними. Нас примістили в Тересві, а відтак відвезли до Тячева. Я бачила, як на вулиці в Тячеві мадярські жандарми били нащих стрільців. Жандарми били їх без перестанку, щоби перестали співати національний гимн, але то нічого не помогло. Мадяри балакали між собою: „Що це за бажевільні люди? Їх б'ють і стріляють, а вони співають".

Перед смертю згадували не матерей, а Україну.

В чистім полі коло Рокосова поставили на розстріл 16 молодих хлопців, учнів учительської семинарії, між ними Козичара.

„Яка ваша остання воля"? — питають мадярські жандарми. „Заспівати український національний гимн" — відповідають юнаки". „Співайте" — звучить відповідь, а самі підносять кріси і прицілюються до стрілу. Ще не вме... залунали постріли і перервали життя 16-тьох юнаків-героїв севлюшської семинарії.

Присяга матери.

Після окупації Каратської України, мадяри намагалися огнем і залізом викорінити українство зпоміж населення. Окупаційна влада грозила, що коли хто вгадає слово Україна, той нехай не попадає їй в руки. Одного дня, оповідає Н. Н., я їхав потягом з Рахова до Ясіні. У вагоні були мадярські вояки, кілька жінок і я. Одна з жінок плакала і нарікала, коли її другі заспокоювали, сказала: „Хоч згину, хоч що буде, але тих дрох сиріт, яким мадяри забили неня, мушу вігодувати. Вони такой будуть українці і муть нас боронити. То я присягаю перед вами, жони".

МЕНЕ ТАК СЕРЦЕ БОЛИТЬ

(Свідчення пані Кукурудзової).

У нас була молода, весела дівчина Еріка (Оленка). По 16 березні вона ходила все сумна і задумана. Мені було цікаво довідатись про причину такої зміни, тому одного дня я її запитала, чому вона така сумна? На це дівчина стала розказувати: „Паніко, мене так серце болить від того, що я бачила на полі коло присілка Бороняви. Йду я від панів додому, як бачу, на полі при дорозі стоїть гурт людей. Я підійшла ближче і побачила мадярських жандармів, цивільних терористів і багато людей, таки наших, українців. Між ними стояли січові стрільці. Всі були, дуже, дуже побиті і закрівавлені, ледви на ногах стояли. Очі мали підпухлі, а самі такі худі, що жаль було на них дивитися, мадяри з них сміялися, кричали й били. Один мадяр приступив до січовика і запитав: „Та чи слава Україні?" І всі відповіли тихим ледви чутним голоссом: „Слава Україні!". „Тоді мадяри застрілили на місці при мені. Я втікла, але від того дня завжди, коли йду коло того місця, привиджуються мені розстріляні січовики і здається мені, що чую останні слова: „Слава Україні!"

Василь Косаренко-Косаревич

РУСЬ-УКРАЇНА і МОСКОВІЯ-РОСІЯ

2)

Колоніяльне положення автохтонів і мешканців північного простору не змінилось і по зкрахованні Руси імперії русинів-українців під ударами руських суздальців, ведених Андрієм і Всеволодом Долгорукими, та під нападом татарів. Змінився лиш колоніяльний пан-власник. На місце русинів прийшли татари. В політичному змислі перемінилось „руськіє" (люди) на „татарських". Але тому, що приналежність церковна залишилася важливішою та продовжували вони балакати перенятою мовою своїх попередніх панів-русинів, то вважались вони назовно і надальше „руськими" чи пак вже „русскіми" як народ. а їх край як „Русскій Улус", а не як „Русь". Бо Русь і її столиця Київ разом із народом русинів увійшов у склад Великого Князівства Литовського, пізніше в склад Литовсько-Польської Унії, вкінці в склад Польщі.

Незалежницьке і рабське положення тих русскіх-татарскіх людей не змінилось і по автоматичному усамостійнені Русского Улусу по розпаді Золотої Орди панівних татарів. На місце татарського хана прийшов з такими самими спадковими правами Великий Князь Московський. Всі русскіє і татари перейшли в його власність. І ця перша його власна суверенна держава не одержала назви „Русь", яку русскіє ненавиділи та разом з татарами повалили, а тільки назву „Московська Держава". З русскіх, а потім татарських людей стали тепер у політичному змислі „московскіє люди" як власна московська нація. А тому весь довкружній світ утотожнював суверенність володаря в Кремлі з національною свободою його підданих, так назвав він їх не в прикметниковій формі „московські люди", а в головній формі „московити, москвини, москалі".

Перейменування Московської Держави на Російську Імперію (Росію), Московії на Великоросію, москалів-русскіх на великоросів України на Малоросію, українців на малоросів, Білоруси на Білоросію, білорусинів на білоросів, а всіх підданих взагалі на росіянів указами царя Петра I. з рр. 1713, 1717 і 1721 не змінило нічого істотного в положенні московського народу - носія. Істотній зміні підпадало тільки положення немосковських народів. Бо з хвилею їх підбиття, перемінялися вони зі свобідних на поневолених та ставали всі „росіянами".

Під такою спільною назвою мали вони перетопитися на одинокий новий „російський народ".

По зкрахованні Російської Імперії, царату і династії Романових відновився „status quo ante". Всі народи повернули до своїх власних назв, відкинувши зненавиджену, бо наказану їм назву „росіяни". І наш народ кинув геть добавочну назву „малороси" і повернув вже пораз другий до своєї рідної назви „українці".

Росіянам вдалось при помочі інших комуністів пораз другий награбувати поновну Московську Імперію, коштом визволених у лютневій революції немосковських народів. Наказана царем Петром I. назва „Росія" не відповідала більше затіям володаря в червоному Кремлі. Адже сам Ленін назвав був Росію „тюрмою народів". Її слов'янська маска обмежувала пропаґандивну приманливість тільки на простори Европи, заселені слов'янами. Сподівана світова революція мала однак послужити для осягнення остаточної мети всемосковського месіянізму під модерною назвою „большевизм". Треба було назви, щоб приманювала „пролетаріїв усіх країв". Щоб була анаціональною і соціялістичною. Щоб започаткований новий міт надавався до утотожнення деспото-рабських москалів із свободолюбними демократами - соціялістами - комуністами - марксистами. І тому повторив Ленін експеримент Петра I. заміною назв Росія, росіяни і російський назвами СССР, совєтскіє ґраждане і совєтскій. І він хотів перетопити всі народи світа на московський зразок під новою спільною національною назвою „совєтською". Тимчасом залишення власних назв і мов немосковських народів доцілювала лиш лекше і скоріше вимінювання їх власних народніх душ однією спільною русско - московською-совєтською. І ця нова свавільно наказана національна назва мала головне завдання, уневиднити згадану вгорі роздільну і варівну лінію між одиноким панівним і всіми іншими поневоленими народами.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим-самим і співвласниками 12-ти мільйонового майна організації!

Микола Андрусяк

МАНІВЦЯМИ НАШОГО МИНУЛОГО

1. Гоголь і Костомаров

Наприкінці своєї статті „На службі російської імперії" („Свобода" з 21 і 23 лютого ц. р. ч.ч. 43-44) д-р Микола Чубатий пише: „Я волію в ім'я справедливости дарувати цілого Миколу Гоголя, українця з походження, росіянам тимбільше, що це не є дарування. Росіяни постачали нам також українських патріотів як Миколу Костомарова, Марка Вовчка . . . та десятки других українських патріотів російського роду . . ." Чи справді росіяни дарували українцям Костомарова і Вовчка? Костомаров походив таки з України (Подоля, українсько-московського пограниччя в Воронїжчині, де простолюддя говорило українською мовою, яку він тому змалку присвоїв собі). Хоч предки Костомарова по батьківській лінії були росіянами, то це не була ніяка московська даровизна, коли взяти під увагу українську кольонізацію на Суздальщині, буде доказом є міста Переслав Заліський, Галич. Те саме можна сказати й щодо походження письменниці Марка Вовчка з области Оки, де населення було підбите московлянами на переломі XV—XVI ст. і відтак засимільоване. Чи не атавізм відограв ролю у привернені „десяток других українських патріотів російського роду"?

Та Марко Вовчок і Микола Костомаров залишили по собі письменницьку спадщину російською мовою для росіян, подібно як і Микола Гоголь. Історичні монографії і розвідки („исследования") Костомарова появилися російською мовою кількома виданнями, і тільки ті з них, що відносилися до української історії, появилися в серії т. зв. „Руської Історичної Бібліотеки" (Тернопіль-Львів) в українському перекладі відомого галицького історика, політика і педагога Олександра Барвінського. В перекладі останнього появився в 1918 р. вибір з Костомарової „Русско-ї истори-ї в жизнеописаниях ея главнейших деятелей" п. н. „Історія України в життєписях її важніших діячів". В російських „Русск-их Биографическ-их Словар-ях" подавали Костомарова як „русского" (російського) історика, отже не можна писати, що росіяни дарували нам Костомарова. А наші галицькі москвофіли в переклмоі до одної повісті Гоголя у виданні „Общества ім. М. Качковского" заціпували слова „великого малороса, правдивого українця" Костомарова, що українці повинні любити Росію. Краще було б зацитувати слова самого Михайла Качковського в його листі до Якова Головацького майже з-перед 100 років, що треба бути хіба ворогом власного народу, щоб любити Росію, де наш народ терпить кріпацтво. Знову ж у москвофільському тижневику для галицьких селян перед 1914 р. „Голос Народу" в статті „Хто такий Мазепа і хто такі мазепинці?" для оплюгавлення нашого гетьмана наводжувано цитати з Пушкінової „Полтави" і з Костомарової монографії „Мазепа і мазепинці", в якій автор під впливом однобічних московських актів і етнографічних матеріялів представив хибно Мазепу як самолюбного польського шляхтича. Отже не всю літературно-наукову спадщину Костомарова можуть українці приймати безкритично, так, як не всі українці приняли по Гоголеві і прийняли тільки те, про що пише В. Чапленко в статті „Повернений Гоголь" („Свобода" з неділі 2 березня, ц. р. ч. 1), а читали його твори від половини минулого століття й галичани в такій самій мірі як й інших наддніпрянських письменників. Тимто я вважаю, що сьогодні цілком зайві слова „дарувати цілого Миколу Гоголя . . . росіянам". Люди, що зжилися з російським абсолютизмом, могли бути такими російськими патріотами, як галичани — австрійськими і сьогодні не можна робити минулим поколінням закиду з приводу їхнього русо- чи австро-фільства. Тільки одиниці як Тарас Шевченко, Михайло Драгоманов могли відзначатися духом революційности супроти російського царського абсолютизму.

2. Мазепині хвалителі й хулителі

В цій самій статті згадав Чубатий й дорадників Петра І. українського походження Теофана Прокоповича й Стефана Яворського, що виклинали Мазепу за його „зраду" цареві. Але Чубатий промовчав, що саме ці первісні його панегіристи (хвалителі) відійшли з України на культурну роботу в Московщині за одобренням і підтримкою Мазепи як тогочасного світського протектора усього православного Сходу. Його теж панегірист митрополит ростовський православний святий Дмитро Тупталенко з жахом — не дав Федір Уманець в своїй монографії Мазепи — доживав свого віку під вражіними вістки, що гетьман Мазепа зірвав з царем, до якого на службу в Московщині виправив його. І багато інших вичисляє К. Харлампович у своїй праці про український вплив на московське духовне життя („Малороссийское влияние на великорусскую духовную жизнь" Казань 1914), що відійшли за Мазепиним одобренням на чужу московську роботу й пропали для України. Хто ж винен у такому випадку?

3. Неспівмірні порівнання

Князя Адама Чарторийського, з роду спольщених наших польських Рюриковичів, що мав вплив на царя Олександра І. і спіраючись на польський поміщицький елемент на Україні, Білорусі і Литві вимаг на цареві збереження і розбудову польського стану посідання в культурній ділянці, не можна порівнювати з Олександром Безбородьком, що з козацького роду доступив чину канцлера російської імперії і титулу князя, бо згідно з тогочасною нашою патріотичною „Історією Русів" „влада, першенство і сама назва „Русь" перейшли від нас до московців". Хвилевий успіх простого козака-любовника цариці Розумовського у відношенні гетьманату не слід надто перебільшувати. Цей гетьманат у середині XVIII ст. не був носієм ідеї самостійної України як у часах Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка і Івана Мазепи, тільки був захисником старшинських становських привілеїв. Коли російський уряд в заміну за гетьманат надав козацьким старшинам привілеї московських дворян, усі йшли на російську службу й протиставилися самі нащадки козацьких старшин ідеї відновлення гетьманату, яку відвигнув у 20-30-их рр. ст. російський губернатор України князь Микола Репнін-Волконський.

Це манівці нашого минулого, що не повинні впливати на наше сьогочасне й майбутнє, але тільки залишитися для дискусії науковців у зв'язку з самою проблемою початків і розвитку східноєвропейських: українського, російського й білоруського народів, заторкненою М. Чубатим у його статтях „Українська наука та українська політика" („Свобода" з 6 листопада 1951, ч. 259) „Конгрес американських історикців в Ню Йорку" („С." 16 січня ц. р. ч. 12) та „Українська і російська концепції історії Сходу Европи" (в тижневій англійській „Свободі" і в „Просідінґс" Н.Т.Ш. в Ню Йорку, т. І.). Цю проблему обговорю ще критично в окремій статті.

Т-во плекання Українського Книжкового Знаку

(Комунікат ч. 2)

З ініціятиви заснованого 1949 р. в Реґенсбурзі Осередка Любителів і Збирачів Екслібрису відбулися дня 29 лютого в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку інформативні сходини зацікавлених українським книжковим знаком. На сходинах рішено продовжати й оживити діяльність згаданого Осередка, що тепер виступатиме під назвою: „Товариство плекання Українського Книжкового Знаку". Товариство хоче згуртувати українських бібліофілів розсипаних по всіх країнах поселення і підготовити ґрунт для створення для них репрезентативної централі, що реґулювала б обмін книжкових знаків між нашими і чужинецькими збирачами. Метою Товариства, як сама назва вказує, є плекання українського книжкового знаку (екслібрису), популяризація книжкового знаку поміж українськими бібліофілами, улегшення обміну українським збирачам та нав'язання контакту і популяризація українського екслібрису поміж збирачами у міжнародному обміні.

На найближчу будуччину товариство плянує:

1. Зібрати всі дані про існуючі українські екслібриси.
2. Зложити й видати комплетний каталог українських екслібрисів для інформації заінтересованих збирачів і музеїв.
3. Зладити комплетний адресар українських збирачів, та видати його для полегшення обміну з чужинецькими збирачами.
4. Збирачам екслібрису допомогти нав'язати контакт і обмін поміж собою.
5. Співпрацювати з існуючими музеями, щоб зложити можливо комплетну збірку українських екслібрисів.
6. Популяризувати український екслібрис при помочі виставок, газетних статтей і т. п.
7. Видавати інформативні, репрезентативні альбоми з репродукціями найкращих зразків українського екслібрису.

Збирання екслібрисів з природи речі є обмеженє до відносно невеличкого числа заінтересованих. Але від їх кількости залежатиме розвиток цього тонкого й інтимного роду графічного мистецтва. Товариство хотіло б обхопити всіх вже існуючих збирачів і заохотити якнайбільший круг плекати ту ділянку української культури.

Тому Т.П.У.К.З. прохає:

1. Всіх українських власників екслібрису: подати свою адресу, ім'я мистця, що виконав екслібрис, дату і техніку виконання і висоту накладу; чи годиться піти в обмін із другими збирачами; чи має оригінал, згл. оригінальну кліщу і чи був би згідний екслібрис передати; вислати кілька примірників свого екслібрису до архівальних цілей.
2. Всіх українських збирачів екслібрису подати свої адреси, дані про свій екслібрис, як теж і про інші, які можуть віддати в обмін. Дальший контакт буде нав'язаний листовно.
3. Всіх збирачів, що вислали свої екслібриси до Осередка в Реґенсбургу, а досі не одержали обміну, подати свої адреси. Товариство по наладнанні зв'язків перешле належну виміну.
4. Всіх громадян, яким справа розвитку українського екслібрису лежить на серці — подати свої адреси.

У всіх справах зв'язаних з діяльністю Товариства просимо звертатись на адресу:

Nicholas Kuzmowycz, M. D.
70 Park Ave
Babylon, N. Y.

Годинникарська школа для калік-ветеранів

„Служити тим, хто служить нам"

Чимала частина приватних поверств наплива до багатьох льокальних допомогових та оздоровлювальних відділів і національних організацій від американських „великих бизнесів" — тобто від корпорацій. Наприклад, корпорації дають щедрі пожертви на „громадську щадничку" — щорічну кампанію, під час якої специяльна агенція в даному місті намагається збільшити фонди для всіх оздоровлювальних та допомогових установ; корпорації дають також на шпиталі та на виховальні й наукові інституції. Іншими словами, більшість корпорацій дає пожертви заведеним порядком. Проте, деякі корпорації провадять допомогову акцію цілком новими методами, використовуючи при цьому спеціяльний досвід і ресурси власних виробництв. Знаменитий приклад такої методи може правити школа годинникарства Джозефа Булова, зорганізована 1945 року у Вудсайд, Квінс, Лонґ Айленд для калік-ветеранів.

Спочатку ця школа була розрахована на 125 учнів, але згодом, зважаючи на її актуальність, їх стало більше, і від 1946 року число учнів подвоїлось. Минулого року вступило нових сімдесять учнів-ветеранів війни в Кореї, рекомендованих шпиталями та організацією ветеранів.

Учнів учать робити різні годинники, лагодити їх, а також учать різних ювелірних робіт. Для цього при школі зорганізовано зразкову ювелірну майстерню, де учні працюють обслуговуючи клієнтуру. Кожний із них мусить уміти також визначити час, потрібний на лагодження, і ціну за роботу.

Школа не бере жодних грошей за навчання, інструкції чи матеріял та струменти.

Деякі учні приїздять до школи в кріслах на колесах, деякі приходять на милицях; але, коли сідають за робітний варстат, вони вже повноцінні робітники тут. Бо, коли вони працюють малесенькими струментами з манюсінькими (дрібненькими) частинками годинникового механізму — вони не тільки складають докупи годинники: вони вкладають туди й себе самих.

Школа спеціяльно пристосована для калік. Там є варстати для учнів, що можуть працювати тільки сидячи в кріслі на колесах, підлоги поробленні коркові, щоб не було слизько, двері з „електричним оком" (фотоелементом), які відчиняються самі, як тільки хтось наближається до них.

У місяці серпні минулого року, коли школа святкувала п'ятиріччя свого існування, доповідалось, що 343 учні, що скінчили цю школу, були розміщені на роботи по 37-мох стейтах, і що всі вони стали досвідченими, продуктивними й повноцінними членами суспільства, серед якого вони живуть. Понад 300 колишніх учнів улаштувались по ювелірних майстернях, або на споріднених із ними роботах. Сама Компанія „Годинники Булова" не затрудняє учнів своєї школи, але знаходить роботу для них по інших ювелірних майстернях по цілій Америці.

Кілька таких самих курсів проведено по військових шпиталях. Коли, вийшовши з шпиталю, ветеран починає ходити до школи, попереднє навчання під час його перебування ще в шпиталі багато йому допомагає.

Хоч школу відкрито спеціяльно для ветеранів під гаслом „служити тим, хто служив нам", серед учнів були також і цивільні інваліди.

Експеримент відкриття школи годинникарства для військових інвалідів виявився дуже вдалим і може правити за зразок для інших галузей промисловости, де матеріяльна спроможність, знання й досвід можуть допомогти їм якнайраціональніше використати фонди, призначені на допомогові потреби. За законом про прибутковий податок, прийнятий Конгресом 1936 року, пожертви на допомогових закладів на освітні й наукові потреби та на доброчинні діяльність не підлягають оподаткуванню, якщо вони не перевищують п'ятьох відсотків з цілого прибутку компанії. Тепер стас зрозуміло, чому великі підприємства останніми роками вступили на шлях філантропії. Але для цього є ще інша причина: дедалі все більше число бизнесменів в Америці, вважаючи себе за „індустріяльних громадян", хочуть виконати свої обов'язки й справдити свою відповідальність у справі громадського, доброчинного, виховавчого та наукового прогресу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРУКЛИН, Н. Й.

Український Національний Дім при Гренд Стріт придбаний спільними силами українців цього міста і є власністю кожного із них. Цей дім дуже розкішна будова, як іззовні так і середині, бо зайшовши сюди почувається як в рідній хаті. При домі гуртується декілька українських організацій й провадять велику активну діяльність.

Наприклад, відновлений драматичний гурток розвинув жваву працю, періодично відбуваються вистави й інші виступи. 24 лютого було представлено п'єсу-драму „Дай серцю волю, заведе в неволю" яка пройшла з успіхом, хоч і головну жіночу ролю відіграла тут роджена пані.

Гурток складається з різних покроїв українців, вже з тутешніх, із давніх і найновіших прибулих іміґрантів. Багато з них мають за собою по кілька років праці на рідній сцені. Весь драматичний провадить наш улюблений реж. п. Слободян, людина, що вділює весь свій вільний час для добра громади, чим і служить як приклад для нових українців-американців. П. Слободян любить свою рідну культуру — надбання й шанує чужу.

9 березня тут же відсвятковано жалібну академію річницю смерти жінки-героїні, Ольги Басараб, де члени драм-гуртка, на закінчення святкової програми, поставили, чи не вперше, інсценізацію: „Тортури і смерть О. Басараб".

Член драм-гуртка п. Сович як автор цієї інсценізації достойно зреалізував ідею, вложену в інсценізації. Слова, вписані з оповідань людей. Також вставлені слова, писані кров'ю на стіні в'язниці замученої О. Басараб, як факт візвання очевидцями: „За кров, за сльози, за руїну верни нам Боже Україну, вмираю замучена. Помстіть О. Б."

Дня 23 березня буде вшановано роковини великого генія, пророка України Т. Шевченка, при цьому з відповідною інсценізацією. В квітні місяці побачите тут на сцені п'єсу „Ой три шляхи широкі".

Запрошується укр. громадянство м. Брукліна, а зокрема з великого Ню Йорку, чисельніше прибувати до нас, до свойого дому, на вистави чи інші імпрези.

Наконечний

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановний Пане Редакторе!

Прошу не відмовити вмістити у Вашій газеті наступне:

Я дуже вдячний Вам за вміщення моєї статті „Правда про Вісбаден і Мюнхен" („Свобода" з 14 березня 1952 р.).

Одночасно дозвольте вказати на неуважне скорочення Редакцією моєї статті, через що повстала деяка неясність, а саме: в кінці першого абзацу поставлено в лапках речення „Дайте нам гроші, а ми знайдемо потрібних вам націоналів", що читач може пояснювати різно. Це речення у моїй статті було сформульовано так: „Тож ненадармено намагались вони (єдинонеділимці, І. А.) свого часу переконати Американський Комітет, кажучи йому: „Дайте нам гроші, а ми знайдемо потрібних вам націоналів".

Крім того, в початку восьмого абзацу замість 16 листопада 1951 року помилково вказана дата 16 грудня 1951 року.

З щирим поважанням

І. Акбер

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Дня 23-го березня ц. р. кораблем „Дженерал Гайнцельман" до порту Ню Йорк на ашуранси ЗУАДКомітету такі особи:

Борідко Іван, Євдокія, Раїса, Анна; Борович Андрій, Ніна; Кожем'яка Пантелеймон, Марія, Олександер, Тамара; Самодин Микола, Віра.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна.

● ПРАЦЯ ●

СТАРШОЇ ЖІНКИ у віці 50-55 років пошукує до помочі господині дому. Родина з трьох дорослих осіб. Місцевість від Ню Йорком в гарній околиці. Говорять українською мовою. Зголошення: Mrs. M. SPIVACK, Pine Brook Rd., Spring Valley, N. Y. Tel.: Spring Valley 6-2396.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую свойого вуйка **МИКОЛУ СУЛИМУ** з села Криве, повіт Скалат, або когось з його родини. Мав би перебувати в околицях Ню Йорку. До Америки приїхав перед першою світовою війною. Хто про них знає, або вони самі, прошу ласкаво писати: **ІВАН СУЛИМА, 1 Mahoney Place, Scranton, Pa.**

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

(ЛИСТА ч. 40 — по день 12. лютого 1952)

КАЛІФОРНІЯ:

Бурлінґем: М. Рудницька на коляду $2.

Виллоус: Іван Захарко $10 (1952 р.)

КОННЕКТИКЕТ:

Колчестер: Н.Н. $10; Федір Паращук $5.

Гартфорд: Василь Маценко $11; Ярослав Чубатий $10.

Мериден: І. Гончарик $3.

Ню Бритен: По $10: Ярослав Грицай, Осип Січ.

Стемфорд: Н.Н. $10. На коляду зложили: Василь Сидяга $10; по $2: П. Качалаба, С. Курівчак, В. Лема, д-р В. Палідвор, М. Перепічка, Ф. Сломошинський, М. Сидяга; по $1: М. Влащук, В. Влащук, І. Герман, А. Кругляк, Г. Слобода, І. Зосяк.

ІЛЛИНОЙ:

Шикаґо: По $10: Микола Адамович (1952 р.), Йосиф Богданик; по $5: Осип Флис (на коляду), Василь Кекіш, Ярослав Лоєв. На зборах 106 Відділу УНСоюзу на Народний Фонд зложили: І. Галущенко $3; по $1: Барнас, Г. Дацків, Д. Дахнівський, Мир. Данилишин, І. Ґуш, Гриньків, М. Гуль, Кагінський, П. Кекіш, В. Клепач, Косович, Кровгурст, І. Лобойко, А. Любас, В. Любас, І. Макар, О. Петровський, М. Попіль, І. Рібей, Співак, Т. Шульц, Жайровек; дрібними $1.10.

Пеорія: На коляду: М. Коверко $3; по $2: П. Якимів, П. Саламаха.

Іст Сент Луї: Михайло Івасишин $10.

МЕРИЛЕНД:

Балтимор: Борис Зелинський $10.

Покомовк Сіті: На коляду по $1: д-р В. Івашків, д-р С. Попель-Олеськович, д-р Ю. Соневицький.

МАССАЧУЗЕТ:

Амгерст: Іван Рій $10.

Атоль: Стефан Вавринецький $5.

МИШИҐЕН:

Дітройт: По $10: Анатоль Яцюх, Іван Коваленко, Стефан Стефанюк, Іван Стефанюк; по $5: Роман Дацко, Стефан Лань (коляда), Омелян і Марія Лашкевичі (коляда). У часі Свята Соборности зложили на Народний Фонд: Архип Цісарук $20; по $10: Василь Довгань, Іван Панчук; по $5: Роман Андрушків, Дмитро Баран, о. Федір Білецький, Марія Чериба, Іван Дячун, С. Филипчук, Сергій Фурса, Максим Головчак, Андрій Кісломед, д-р Володим. Коропей, Олекса Куляга, Василь Лащ, Василь Лазечко, Микола Лисий, Антін Микитюк, Іван Петращук, Н. Семеген, Василь Шанайда, пані В. Валькерс, П-во Малешки $4; по $2: М. Д. Бойчук, В. Цимбалістий, І. В. Іванчук, М. Герус, С. Ґуран, Г. Ясінський, П. Котовський, В. Кучурба, О. Лижко, Н.Н., В. Пастернак, М. Попович, В. Українець; по $1: О. Антонів, П. Баран, В. Вехметюк, Л. Бей, Влощик, П. Божик, Р. Будзяк, д-р М. Цап, М. Холявчук, С. Хомяк, Т. Чикета, Р. Дацко, М. Дембіцький, С. Дулька, О. Дуткевич, А. Джавала, І. Федорчик, В. Федоточний, П. Федик, С. Фенюк, А. Філяс, С. Ґава, М. Горин, В. Галас, Д. Гучанівський, В. Іваників, К. Івасюк, Є. Яворівський, С. Юрків, О. Камінський, І. Каралаш, О. Каранець, Л. Казієвич, С. Кобаса, В. Кіцул, Г. Кіт, М. Климишин, А. Когут, О. Кордуба, Л. Король, А. Королишин, І. Королишин, Н. Костишин, В. Ковальчук, І. Козак, С. Крупка, К. Крупський, М. Крижанівський, Є. Кульчицький, І. Куневич, І. Квасницький, О. Лободоцький, М. Лопушанський, Г. Луцька, Х. Лисенко, В. Лисий, С. Мадмай, П. Макуш, С. Мазяк, І. Мулярчик, Т. Миськів, С. Наконечний, Г. Назаркевич, А. Нікончук, П. Паланиця, Й. Панасенко, д-р С. Парфанович, А. Петрик, В. Поцілуйко, Є. Попов, Приходько, Я. Питляр, А. Пизанська, Л. Пизанський, Є. Репета, П. Рогатинський, А. Романенко, В. Сабатяк, М. Сабатяк, І. Семеґен, П. Семеґен, Я. Сенюк, Б. Скасків, М. Скрипник, С. Скипакевич, Е. Смолій, Я. Совяк, К. Station...

МІННЕСОТА:

Міннеаполіс: Ю. Мельникович $5.

Сейнт Пол: Пані А. Ґреґорет $5; по $2.50: С. Анастазієвська, Е. Грищак, Д. Янович, І. Янович, д-р Є. Міцевич; К. Курилко $2 (1952 р.).

МІЗУРІ:

Ст. Джозеф: о. Ярослав Свищук $10.

МОНТАНА:

Майлес Сіті: Стефан і Надія Волинець $10.

(Продовження буде)

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 7, N. Y.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

АННА НІЗНЯК, члениця Сестр. від. 112 УНСоюзу в Клівленд, О., померла 5. березня 1952 р., проживши 59 років. Покійна походила зі села Станків, повіт Калуш, Україна. Полишила в смутку мужа Михайла, сина Івана і 3 замужні дочки: Марію, Анну і Олену, внука і одного правнука. Похорон відбувся 8. березня з похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви св. Петра і Павла, при участи родини, члениць Сестрицтва і знайомих, а опісля на укр. кат. цвинтар. — В. Й П.

А. Купер, рек. секр.

ЗА СПОКІЙ ДУШІ
Бл. п. Д-ра **ВАСИЛЯ ПАСЛАВСЬКОГО**
—: відправиться :—
в долішній церкві св. Юра, 22 East 7th Street, New York City
В НЕДІЛЮ, 23. БЕРЕЗНЯ 1952 Р., В год. 12-ій
ПАНАХИДА
на котру запрошує членів та громадянство
Управа Т-ва Українців-Правників у З.Д.А.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БОСТОН, МАСС. — Чверть-річні збори від. 307 відбудуться в неділю, 23. березня, зараз по Сл. Божій, в Casino Hall, напроти церкви. Проситься всіх членів прийти на збори та полагодити деякі важні справи. — І. Назар, предс.; І. Чопик, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 22. березня, точно о год. 6-ій ввечорі. Проситься всіх членів, як старших так і новоприбулих, прийти на ці збори і конечно вирівняти свої членські вкладки. — Управа.

ТАРЗАН, ч. 2793. Ні мертвий ні живий.

„Воррік не мертвий" — зараз помітив Хірам. „Його серце і легені помітно діють. Досвідчений обсерватор зможе поставити діягнозу його стану як досконалий приклад тимчасового припинення живучости".

„Леґенда про батька діямантів" — він продовжував. „Хто дивиться в її глибину, буде схожий на мертвого".

„Спосіб привернути його до життя" — він додав, „знаний тільки жерцям Гесі-Герійців!"